

MILOSRDNÝ JEŽIŠ

PRACOVNÝ LIST Č. 11

podnety k príprave na biblickú súťaž Biblická olympiáda 2020/2021
DIECÉZNY KATECHETICKÝ ÚRAD BRATISLAVSKEJ ARCIDIECÉZY

Jn 8, 1-11

Ježiš odišiel na Olivovú horu. Ale zavčas ráno sa vrátil do chrámu a všetok ľud sa hrnul k nemu. Sadol si a učil ich. Tu zákonníci a farizeji priviedli ženu pristihnutú pri cudzoložstve, postavil ju do prostriedku a povedali mu: „Učiteľ, túto ženu pristihli priamo pri cudzoložstve. Mojžiš nám v zákone nariadil takéto ženy ukameňovať. Čo povieš ty? Ale to hovorili, aby ho pokúšali a mohli ho obžalovať. Ježiš sa zohol a prstom písal po zemi. Ale keď sa ho neprestávali vypytovať, vzpriamril sa a povedal im: „Kto z vás je bez hriechu, nech prvý hodí do nej kameň.“ A znovu sa zohol a písal po zemi. Ako to počuli, jeden po druhom - počnúc staršími - sa vytrácali, až zostal sám so ženou, čo stála v prostriedku. Ježiš sa vzpriamril a opýtal sa jej: „Žena, kde sú? Nik ťa neodsúdil?“ Ona odpovedala: „Nik, Pane.“ A Ježiš jej povedal: „Ani ja ťa neodsudzujem. Chod' a už nehreš!“

Odporúčaná metóda: Metóda siedmich krokov

porozumenie

Slovník

Olivová hora - je vrch v Jeruzaleme. Je pomenovaný podľa olivovníkov, ktoré na ňom niekedy hojne rástli. Na úpätí vrchu sa nachádza Getsemanská záhrada.

Zákonníci - znalci, učitelia Mojžišovho zákona. Za čias Ježiša Krista to bola osobitná skupina učených Židov, ktorí vyčítali Ježišovi, že nezachováva Zákon, spájali sa s farizejmi a saducejmi proti nemu.

Cudzoložstvo - z názvu vyplýva, že ide o nejaké cudzie lôžko (cudziu posteľ). Ak muž a žena nadviažu medzi sebou intímny kontakt, pričom aspoň jeden z nich je zosobášený, obidvaja sa dopúšťajú hriechu cudzoložstva. Teda toto slovo cudzoložstvo označuje manželskú neveru.

Ukameňovanie - spôsob trestu smrti za vraždu, únos, modloslužobníctvo, rúhanie, čarodejníctvo, cudzoložstvo.

Starší - spoločenstvá alebo náboženské skupiny boli často vedené staršími, skúsenými a múdrymi mužmi z komunity.

Žena je postavená doprostred: tak to bolo bežné pri súde. Toto miesto ju izoluje od ostatných; okolo nej sú žalobcovia, ktorí sa odvolávajú na Mojžišov zákon a žiadajú pre ňu kameňovanie, čo bol bežný trest za cudzoložstvo.

Ježiš píše na zemi: je to symbolický úkon. Zdá sa prijateľný výklad, že Ježiš proste na zemi „len tak“ kreslí a čmára, zatiaľ čo premýšľa. Nielen žena je postavená pred súd, ale i Ježiš: bude verný Mojžišovmu zákonu? Ako tento slávny Učiteľ vyrieši túto situáciu? Čmáraním na zemi Ježiš „necháva“ utíchnuť vzbúrené emócie a pomaly prenáša pozornosť od obžalovanej ženy, ba dokonca od neho samotného, k žalobcom! Ježiš privádza žalobcov pred súd! Tí, ktorí chceli súdiť, sú zrazu postavení pred súd svojho svedomia. I pre nich Ježiš však nachádza šancu k obráteniu, ktoré začína poznaním vlastnej hriešnosti. Detail „od najstarších“ môže naznačiť, že oni majú väčšiu skúsenosť s vlastnou slabosťou a hriešnosťou.

Nakoniec zostali len Ježiš a hriešnica: Ježiš sa ženy nepýta na to, čo urobila, nepredkladá jej vinu: pýta sa, kde sú jej žalobcovia. Jeho otázky majú do viesť ženu k vedomiu, že ju nikto neodsúdil.

Zbavenie viny sa stáva výzvou k obráteniu: nehreš! Prijatý dar má byť pre ňu výzvou k novému životu.

Je tu veľká rovnováha medzi milosrdenstvom k hriešnikovi a odsúdením hriechu: Ježiš odsudzuje hriech, ale nie hriešnika. Svojim paradoxným postojom Ježiš naznačuje dve veci: nestavia sa proti zákonu, ktorý odsudzuje cudzoložstvo, a zároveň ukazuje, že jeho poslanie nie je odsúdiť, ale zachrániť.

súvislosti

k Jn 8,1: „Cez deň učil v chráme, ale na noc vychádzal von a zdržiaval sa na hore, ktorá sa volá Olivová. A všetok ľud sa skoro ráno hrnul k nemu do chrámu počúvať ho“ (Lk 21,37-38).

k Jn 8,3-5: „Kto bude súložiť s vydatou ženou, s manželkou svojho blížneho, tak cudzoložník ako cudzoložnica musia zomrieť“ (Lv 20,10).

„Ak bude spať niekto so ženou iného, nech obaja zomrú, tak cudzoložník ako cudzoložnica: odstrániš zlo z Izraela. Ak sa niekto zasnúbi s devou, pannou, a keď ju v meste nájde iný a bude s ňou spať, jedného i druhú privedieš k mestským bránam a budú ukameňovaní; deva preto, že nekričala keď bola v meste, muž zasa preto, že zneuctil ženu svojho blížneho, a tak odstrániš zlo zo svojho stredu“ (Dt 22,22-24).

„Budte milosrdní, ako je milosrdný váš Otec! Nesúďte a nebudete súdení. Neodsudzujte a nebudete odsúdení! Odpúšťajte a odpustí sa vám. Dávajte a dajú vám: mieru dobrú, natlačenú, natrasenú, vrchovatú vám dajú do lona. Lebo akou mierou budete merať vy, takou sa nameria aj vám (Lk 6,36-38).

Odporúčame prečítať si aj Lk 7,36-51 a Lk 27,37-50.

k Jn 8,5: „Svedkovia nech prví položia naň ruky, aby ho zabili, potom ostatní z ľudu, a tak odstrániš zlo zo svojho stredu“ (Dt 17,7).

k Jn 8,6: „Striehli na neho a poslali úskočníkov, ktorí predstierali, že sú spravodliví, aby ho podchytili v reči a mohli ho vydať vrchnosti a vladárovej moci“ (Lk 20,20).

k Jn 8,7: „Všetci poblúdili, všetci sa skazili; nikto nerobí dobre, veru, celkom nik“ (Ž 14,3).

„Nesúďte, aby ste neboli súdení. Lebo ako budete súdiť vy, tak budú súdiť aj vás, a akou mierou budete merať vy, takou sa nameria aj vám. Prečo vidíš smietku v oku svojho brata, a vo vlastnom oku brvno nezbadáš? Alebo ako môžeš povedať svojmu bratovi: „Dovoľ, vyberiem ti smietku z oka“ - a ty máš v oku brvno?! Pokrytec, vyhod' najprv brvno zo svojho oka! Potom budeš vidieť a budeš môcť vybrať smietku z oka svojho brata“ (M 7,1-5).

k Jn 8,11: „Povedz im: Ako žijem, hovorí Pán, Jahve, nemám záľubu v tom, aby zomrel bezbožný, ale aby sa bezbožný vrátil zo svojej cesty a žil. Vráťte, vráťte sa zo svojich zlých ciest, pretože by ste mali zomrieť, Izraelov dom?!“ (Ez 33,11).

„Odvrhnite od seba všetky svoje hriechy, ktoré ste spáchali, a utvorte si nové srdce a nového ducha; prečo by ste mali zomrieť, dom Izraela? Ved' nemám záľubu v smrti zomierajúceho, hovorí Pán, Jahve, preto sa obráťte a budete žiť“ (Ez 18,31-32).

„Milostivý a milosrdný je Pán, zhovievavý a dobrotivý nesmierne ... Ako sa otec zmilúva nad deťmi, tak sa Pán zmilúva nad tými, čo sa ho boja. Ved' on dobre vie, z čoho sme stvorení; pamätá, že sme iba prach“ (Ž 103,8.13-14).

„Neskôr ho Ježiš našiel v chráme a povedal mu: ‚Hľa, ozdravel si, už nehreš, aby ťa nepostihlo niečo horšie‘“ (Jn 5,14).

„I vezmem vás z národov a pozbieram vás zo všetkých krajín a zavediem vás na vlastnú pôdu. Potom budem na vás kropiť čistú vodu, že sa očistíte; od všetkých vašich škvŕn a od všetkých vašich modiel vás očistím. A dám vám nové srdce a nového ducha vložím do vás; odstránim z vášho tela kamenné srdce a dám vám srdce z mäsa. Svojho ducha vložím do vášho vnútra a spôsobím, že budete kráčať podľa mojich nariadení, zachovávať moje výroky a plniť ich“ (Ez 36,24-27).

„Nebojže sa, ved' nebudeš zahanbená, a nepýr sa, ved' nebudeš potupená! Áno, zabudneš hanbu mladosti ... Na krátku chvíľu som ťa opustil a veľkým zľutovaním si ťa pritiahnem. V návale hnevu som schoval svoju tvár nakrátko pred tebou, večným zmilovaním som sa nad tebou zľutoval, hovorí tvoj vykupiteľ, Pán. Je mi to ako v dňoch Noema: ako som sa zaprisahal, že viac nezalejú zem vody Noema, tak som sa zaprisahal, že sa nebudem hnevať na teba a že ťa nebudem karhať. Nech i vrchy odstúpia a kopce nech sa otrasú, moja milosť neodstúpi od teba, zmluva môjho mieru sa neotrasie, hovorí Pán, tvoj zľutovník. (Iz 54,4.7-10).

Odporúčame prečítať si aj Ez 16.

užívotnenie

Denne môžeš vidieť iných kamarátov, alebo aj dospelých, ako sa dopúšťajú nepravosti, zloby, nespravodlivosti, ako páchajú hriech. Ako na týchto ľudí reaguješ? Vynadáš im? Alebo o ich hriechu hneď povieš ostatným? Alebo ich len tak potichu posúdiš a odsúdiš vo svojom srdci? V takýchto prípadoch reagujeme, ako keby sme my boli bez nedostatkov, a mali tak právo posudzovať iných. Stačí krátky pohľad do nášho srdca a hneď zbadáme, že aj nás by iní mohli posudzovať a odsudzovať. Možno to aj robia. A určite majú prečo. Preto buď prísny nie na iných, ale na seba. Voči ostatným prejavuj milosrdenstvo. To neznamená, že schváliš ich hriech, ale že prejavíš súcit s ich slabosťou, pre ktorú do hriechu padajú. Ved' aj ty si slabý...

Ježiš stojí zoči-voči verejnemu hriechu. Ale stojí aj pred skrytými hriechmi tých, ktorí

sú okolo a žalujú na cudzoložnú ženu. O týchto hriechoch nehovorí nikto nič, ale Ježiš ich vidí rovnako jasne ako vidí hriech predvedenej ženy. Keď budem „vznávať“ hriechy iných, skúsím si pripomenúť, že Ježiš vidí rovnako jasne aj všetky moje hriechy. A nezaujíma ho, čo by som rád urobil s hriechmi blížneho, ale zaujíma ho to, čo urobím so svojimi vlastnými hriechmi. Najlepšie, čo môžeš urobiť, je vystaviť ich pôsobeniu jeho milosrdnej lásky. Urob to hneď teraz.

Jediný raz v evanjeliách Ježiš niečo píše. Nikdy sa nedozvieme, čo. Je dosť možné, že len odvádza pozornosť a dáva možnosť všetko domyslieť – obrátiť položenú otázku proti sebe, obrátiť pozornosť na seba, na svoje srdce. Prv, než unáhlyne odpovieš, skloň sa a „píš“ – čiže nájdí si čas na rozmýšľanie a na upokojenie svojho vnútra. Keď máš chuť kameňovať, skloň sa a „píš“, aby si mal čas pozrieť sa na seba a skúmať, či si ty bez hriechu, a tak ti ostane dosť času nebadane vypustiť kameň z ruky a tichúčko sa vytratiť. (podľa dona Andreja Dermeka, SDB)

Zhromaždenie okolo cudzoložnej ženy opúšťali najskôr starší. Možno si viac uvedomovali svoju slabosť. Vek a životné skúsenosti človeka mnohému naučia. Možno to bolo tak. Ktovie? Ty však bez ohľadu na to, koľko máš rokov, pozri úprimne na svoj život a zisti, či nepotrebuješ milosrdenstvo rovnako ako všetci tvoji priatelia, či spolužiaci. Pros Boha, aby sa nad tvojimi hriechmi zmiloval. Premýšľaj, ako by si iným mohol pomôcť nájsť cestu k Bohu, miesto toho, aby si ich posudzoval.

Stačil jeden Ježišov čistý pohľad, jedno mierne slovo, aby sa cudoložná žena postavila na nohy a aby sa jej život úplne premenil. Sv. František Saleský hovorieval, že na kvapku medu chytíme viac múch ako na celý sud octu. Skús hľadať *Boží obraz v kamarátovi, ktorý stojí pred tebou a konkrétnym skutkom mu prejav úctu a lásku. Takouto cestou ho skôr získaš pre Boha, ako keby si ho poučoval a dal mu najavo svoje pohrdanie, či výsmech.

Ježiš je vládny a dobrotivý, veľkodušný a milosrdný. A je aj pravdivý a spravodlivý. Preto ti dáva čas, aby si sa napravil. Bol si včera zlý? Bud' oddnes dobrý! Prežil si zle dnešný deň? Urob rozhodnutie a zmeň svoje zmýšľanie už od tejto chvíle. Neodkladaj! Začni dnes...

sebareflexia

Ak sa páchajú nepravosti na iných, čo robím pre to, aby sa neublížovalo, neohováralo, neurážalo, nekomentovalo všetko za každú cenu? Mám silu a chuť brániť slabších, hriešnych, zranených? Alebo sa pridávam k tým, čo ohovárajú, ponížujú, správajú sa

arogantne, povýšenecky? Viem mlčať a radšej nehovoriť, keď iní hovoria nevhodné reči?

Som milosrdný aj voči sebe? Som spravodlivý, keď treba odsúdiť hriech a prejať milosrdenstvo voči svojmu „ja“?

modlitba

Pane Ježišu, Tvoja spravodlivosť a milosrdenstvo sú prejavom toho, že ľúbiš hriešnika. Zmiluj sa nado mnou, aj nad mojimi hriechmi. Túžim zažiť tvoje milosrdenstvo, aby som mohol aj ja byť milosrdným voči svojim kamarátom, spolužiakom. Voči komukoľvek, kto to bude odo mňa potrebovať.

Pane, nauč ma byť milosrdným k sebe. Keď zhreším, nauč ma umeniu vedieť si odpustiť a objasť svoje „ja“. Povedal si, že dáš nové srdce a nového ducha tým, ktorí sa očistia od škvrn. Pomôž mi pokorne vyznávať svoje slabosti a hriechy, a tiež zanedbanie dobrého pri spytovaní svedomia aj pri sviatosti zmierenia. Daj mi srdce, ktoré bude milovať tak, ako miluje tvoje. Amen.

zapamätaj si

Ježiš jej povedal: „Ani ja ťa neodsudzujem. Chod' a už nehreš!“ (Jn 8,11)

kvízové otázky

1. Vyber správnu odpoveď

Kde bol Ježiš, keď k nemu farizeji a zákonníci priviedli ženu pristihnutú pri cudzoložstve?

- A/ na Olivovej hore
- B/ v chráme
- C/ na brehu mora

Pravidlo: „Svedectvo dvoch ľudí je pravdivé“, je uvedené v SZ knihe:

- A/ Gn
- B/ Ex
- C/ Dt

Ježiš sa predstavil ako „svetlo sveta“ v:

- A/ pokladničnej sieni
- B/ chráme
- C/ Kafarnaume

V ktorých SZ knihách sa uvádzalo, že ženu pristihnutú pri cudzoložstve treba ukameňovať?

- A/ Nm
- B/ Lv
- C/ Dt

Vysvetli

„...ale zomriete vo svojom hriechu.“

„...poznáte, že Ja Som.“

„Keby ste boli Abrahámovými deťmi, robili by ste skutky Abrahámove.“

„My sme sa nenarodili zo smilstva; máme len jedného otca, Boha.“

„Váš otec Abrahám zaplesal, že uvidí môj deň; i videl a zaradoval sa.“

